

12. 7. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zavedení nového institutu chráněného účtu

V minulosti docházelo často k situacím, kdy bylo vůči povinnému vedeno vícero exekucí, jejichž souběh a neorganizované provádění měly za následek významný zásah do práv povinného. Tyto situace vznikaly především ve chvíli, kdy byla vůči povinnému prováděna exekuce zároveň na jeho účet a na jeho plat. Následkem souběžného provádění těchto exekucí se stávalo, že povinný nemohl dosáhnout ani na nezabavitelné minimum, na které měl ze zákona nárok. Podobným situacím má předejít zákon č. [38/2021](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, který mimo jiné zavádí institut tzv. „chráněného účtu“.

Nezabavitelné minimum je částka z měsíční mzdy, kterou podle § 278 občanského soudního řádu exekutor nemůže obstatit a musí vždy zůstat povinnému na zajištění jeho základních životních potřeb. I přes toto jednoduché vymezení jsme se setkávali se situacemi, kdy se tato částka stala v praxi předmětem exekuce a v rámci jejího výkonu na ní dlužník nedosáhl.

Nejčastějším příkladem může být případ, kdy nejdříve zaměstnavatel strhl z platu či mzdy povinného příslušnou částku a na jeho bankovní účet poslal pouze částku ve výši nezabavitelného minima. V souvislosti s tím ovšem docházelo k situacím, kdy účet povinného byl následně obstaven exekutorem (kterým mohl být i odlišný exekutor než ten, který nařídil exekuci na plat). Účelem tohoto obstavení účtu je zpravidla výkon jiné exekuce a v důsledku tohoto souběhu nastal pro povinného nepříznivý stav, kdy mohl místo volné dispozice s částkou ve výši nezabavitelného minima disponovat pouze s jednorázově vybranou částkou odpovídající dvojnásobku součtu životního minima a částky normativních nákladů na bydlení ve smyslu ustanovení § 3 nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., o nezabavitelných částkách (během epidemie Covid-19 došlo k dočasnému zvýšení této částky na čtyřnásobek životního minima). Tento výběr lze po celou dobu obstavení bankovního účtu exekutorem provést pouze jednou a ve chvíli, kdy tento účet bývá obstaven exekutorem celé měsíce, dochází k výraznému narušení práva povinného na nezabavitelné minimum.

Podobným situacím, které by uvrhly dlužníka do podobně nepříznivého stavu, by měl předcházet výše zmíněný institut chráněného účtu. Tento institut, který zavádí zákon č. [38/2021](#), kterým se mimo jiné mění i zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, nabývá účinnosti dne 1. 7. 2021.

Od tohoto dne bude moci povinný zažádat peněžní ústav (tedy primárně banku) o zřízení chráněného účtu v závislosti na vydaném usnesení soudu o výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu povinného. Od této žádosti má peněžní ústav povinnost do 5 dnů s povinným uzavřít smlouvu o vzniku chráněného účtu. Předpokladem pro uzavření této smlouvy v uvedené lhůtě je, že soud předal peněžnímu ústavu všechny potřebné informace a podklady, aby mohl žádosti povinného vyhovět.

Peněžní ústav má povinnost chráněný účet zřídit za stejných podmínek, které vyžaduje u zřízení a provozování bankovního účtu povinného, který je exekutorem obstaven. Jinými slovy si peněžní ústav nemůže účtovat poplatky spojené se samotným založením a provozováním chráněného účtu, které by byly odlišné od poplatků spojených se založením a provozováním obstaveného účtu. Následující den po vzniku chráněného účtu na něj peněžní ústav převede částku z obstaveného účtu povinného ve výši trojnásobku životního minima, která bude vyloučena z výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky. Tento konstrukt bude mít jistě za následek zlepšení postavení povinného, který již

nebude muset řešit situaci, kdy by se musel domáhat nároku na vydání nezabavitelné částky žádostí u exekutora či dokonce soudní cestou.

Zároveň peněžní ústav zajistí, aby byl chráněný účet řádně označen, a to z velmi prostého důvodu. Chráněný účet je ve své podstatě velmi silný nástroj, který zamezuje exekutorovi zabavit částku na něm uloženou, a proto je povinnému umožněno si zřídit tento účet pouze jeden. Řádné označení napomáhá tomu, aby nedocházelo k zneužití tohoto nástroje na úkor věřitele (např. zřízením většího počtu chráněných účtů ze strany povinného). Bohužel toto omezení nepodléhá žádnému druhu evidence, takže dohlížení nad tím, zdali má povinný doopravdy pouze jeden chráněný účet, může být v praxi obtížné a může tak dojít k újmě na právech věřitele.

Během existence chráněného účtu bude za finanční prostředky vedené na tomto účtu zodpovědný povinný. Pakliže nastanou okolnosti, že některý ze zainteresovaných subjektů nabyde podezření ohledně neoprávněného využívání chráněného účtu ze strany povinného, tak právě povinný bude mít povinnost tyto případné pochyby vyvrátit. Neoprávněné využívání chráněného účtu lze spatřovat např. v jednání povinného spočívající v tom, že bude na chráněný účet ukládat částku vyšší než nezabavitelné minimum za účelem vyhýbání se výkonu exekuce.

Nezbývá než konstatovat, že chráněný účet vytváří pro dlužníky prostředí, ve kterém se nemusí obávat, že jim bude znemožněno využívat mimo exekuci nezabavitelné minimum. Vedle této skutečnosti, která je právníkou obcí přijímána pozitivně, je zapotřebí se zabývat i případnými vadami nově vzniklé právní úpravy. V návaznosti na předchozí odstavec je důvodné se obávat, že se může postavení věřitelů, pakliže bude jednání dlužníků nepoctivé a pokusí se institut chráněného účtu zneužít, zhoršit. V případě, že chráněné účty budou zřizovány bez důkladného prozkoumání, zdali povinný nemá již chráněný účet založený u jiného peněžního ústavu, může nastat situace, že se výše uvedená obava naplní. Ovšem v této rovině prozatím nezbývá než spoléhat na funkční systémy jednotlivých peněžních ústavů a na budoucí úpravě poměrů mezi věřiteli a dlužníky, jež by mohla spočívat ve vzniku veřejného seznamu chráněných účtů, ke kterému by měli přístup všichni poskytovatelé chráněných účtů a tím by měli jednoduchý nástroj ke zjišťování, zdali příslušný žadatel takovýto účet již nemá.

Mgr. David Urbanec

[DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.](http://www.dunovska.cz),

advokátní kancelář

Palác Archa

Na Poříčí 24

110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000

e-mail: office@dunovska.cz

Další články:

- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)